

Willem Noordman en Ans van Uffelen:

“Er kan meer vlees op de botten”

Het gaat goed met het Pensioenfonds FNV. Na een periode van magere rendementen door dalende beurskoersen, is het herstel begonnen. Tijd voor een interview met de beide voorzitters van het fonds, Ans van Uffelen (werknemers) en Willem Noordman (werkgevers).

Zeven jaar bestaat het Pensioenfonds FNV nu. Het waren geen zeven vette jaren, eerder magere. In 2001, toen wereldwijd de aandelenkoersen kelderden, smolt bij het Pensioenfonds FNV een deel van het vermogen weg. Want net als bij andere fondsen was een deel van het vermogen in aandelen belegd. Het leidde tot strenge maatregelen van De Nederlandsche Bank, die toezicht

houdt op pensioenfondsen. Maar inmiddels gaat het alweer een stuk beter.

Ans van Uffelen: "De financiële toestand van het Pensioenfonds FNV is redelijk goed. We begonnen in 2000 als een fonds dat nog te maken had met 35 afzonderlijke pensioenregelingen van de verschillende FNV-bonden en organisaties. Nu is het fonds uitgegroeid tot één overkoepelende

pensioenregeling voor alle FNV-werknemers en zijn ook de belangen van alle gepensioneerden in deze ene regeling ondergebracht. Onze financiële positie is een stuk beter, want de dekkingsgraad, dat is de verhouding tussen het vermogen en onze verplichtingen is 114 procent. Dat is weliswaar nog geen 130 à 140 procent, het streven dat we in ons herstelplan hebben neergelegd.

Maar daarvoor hebben we dan ook een aantal jaren uitgetrokken. Het belangrijkste is dat we op schema liggen, zelfs iets voor op schema."

We betalen een veel te hoge premie

Willem Noordman: "Maar de andere kant van de medaille is dat we nog steeds niet een bijzonder sterk fonds zijn. We moeten meer vlees op de botten krijgen. Om een echt gezond fonds te zijn, moet het herstelplan afgerond worden waarmee de dekingsgraad naar 130 à 140 procent wordt gebracht. Als we nu een toeslag willen verlenen (het compenseren van prijsstijgingen in de pensioenen – red.) kunnen we dat nu niet uit ons rendement betalen. Daarvoor moeten we de premies van de deelnemers aanspreken. Dat is een ongezonde situatie. Hierdoor betalen FNV-werknemers en werkgevers een veel te hoge premie, namelijk 25 procent van de loonsom. Terwijl de actuaire, die elk jaar de financiële positie van het fonds berekent, op dit moment een premie van 18 procent als minimaal noodzakelijk voor de regeling beschouwt."

Hoe komt het dat de pensioenpremie nu zo hoog is?

WN: "Omdat De Nederlandsche Bank ons een herstelplan heeft opgelegd en ons onder meer verplicht om een bepaalde verdeling bij onze beleggingen aan te houden. Nu is die verdeling 30 procent in aandelen en 70 procent vastrentende waarden, zoals staatsobligaties. Aandelen kunnen een hoog rendement opleveren, maar je loopt wel een groter risico. Bij obligaties is het risico veel kleiner, maar die brengen zeker op dit moment weinig op. Ik wil graag dat we onze beleggingsmix veranderen in bijvoorbeeld 40 procent aandelen en 60 procent vastrentende waarden."

Jij bent ook penningmeester van FNV Bondgenoten. Vakcentrale en bonden vinden al tijden de pensioenpremie te hoog. Logisch dat jij voor een lagere premie pleit.

WN: "Was het maar zo simpel. Ik denk echt dat het in het belang van iedereen is dat de positie van het fonds wordt versterkt. Dat dit niet kan door de pensioenpremie nog eens te verhogen, lijkt mij volstrekt duidelijk. Voor iedereen is het beter als het fonds meer rendement op de beleggingen gaat maken, waardoor het vermogen toeneemt en we minder afhankelijk zullen zijn van de premie-inkomsten."

Terug naar de verandering van de beleggingsmix. Dat heeft op korte termijn grote gevolgen voor het fonds.

AvU: "Inderdaad. Want meer beleggen in aandelen betekent meer risico lopen. Daarom verlangt De Nederlandsche Bank dat je in dat geval voor de zekerheid een financiële buffer aanlegt. Daarvoor

moeten we dan geld reserveren. Maar omdat we nog weinig vermogen hebben opgebouwd, moet die buffer ook uit de premie worden betaald. Dus om op langere termijn onze financiële positie te verbeteren, moeten we op korte termijn juist de broekriem aantrekken. Dat betekent de premie hoog houden en indexeren naar vermogen. Het is echter aan de sociale partners om hier een uitspraak over te doen."

Stof genoeg voor een discussie tussen de sociale partners.

AvU: "Dat kun je wel zeggen. De laatste jaren is er tijdens de cao-onderhandelingen over de pensioenen steeds een besluit genomen dat voor een jaar gold. Daar schieten we als bestuur van het Pensioenfonds FNV niet zo veel mee op. Ik ben er voor dat de sociale partners, net als drie jaar geleden, weer een beslissing nemen die een aantal jaren zal gelden. We zijn als bestuur afhankelijk van wat de sociale partners besluiten, maar dan vraag ik op mijn beurt wel om een besluit te nemen waarmee we enige tijd vooruit kunnen."

WN: "Daar wil ik nog het volgende aan toevoegen. Nu geldt het besluit dat als de dekingsgraad, dus de verhouding tussen het vermogen en de verplichtingen, op een bepaald niveau is er wordt geïndexeerd. Dat lijkt redelijk, maar dat is het volgens mij niet. Op deze manier wordt de financiële positie van het fonds niet sterker. Je zou moeten besluiten dat als de dekingsgraad boven een bepaalde hoogte komt, je niet alleen indexeert, maar dat je ook

nog een deel opzij legt voor het versterken van het fonds. Dat is een keuze en het is aan de sociale partners om daar een besluit over te nemen."

De werkenden hebben op dit moment belang bij een zuinig fonds om straks een beter pensioen te hebben, terwijl gepensioneerden boter bij de vis willen en nu dus indexatie.

Willem Noordman (51)

- sinds 1980 in dienst van FNV Dienstenbond en later FNV Bondgenoten
- 13 jaar bestuurder verantwoordelijk voor onder meer cao-supermarkten en Ahold
- sinds november 2002 penningmeester van FNV Bondgenoten
- sinds begin 2003 werkgeversvoorzitter van Pensioenfonds FNV
- werknemersvoorzitter van de Vereniging van Bedrijfstakpensioenfonds waarbij ook het Pensioenfonds FNV is aangesloten

Ans van Uffelen (52)

- sinds 1977 bij de vakbeweging in achtereenvolgens de volgende functies:
- journalist van het blad Boemerang van het NVV-Jongerencontact
- beleidsmedewerker FNV
- bestuurder Dienstenbond FNV
- vrouwensecretaris Dienstenbond FNV, waarbij ze zich heeft ingezet voor gelijke rechten van vrouwen onder meer bij pensioenen
- bestuurder FNV Bondgenoten
- sinds 2004 werknemersvoorzitter van Pensioenfonds FNV

WN: "Ik zie die tegenstelling niet. Vergeet niet dat op dit moment de toeslag niet uit het rendement kan worden betaald, maar nagenoeg geheel uit de premies. Hierdoor betalen degenen die in dienst zijn in feite de toeslag voor de gepensioneerden. Als de gepensioneerden nu meer toeslag willen, zeggen ze in feite tegen de actieven: willen jullie de portemonnee nog een keer trekken? De gepensioneerden zouden zich eens moeten afvragen hoe lang de actieven hiertoe nog bereid zijn. Is het niet veel beter dat het fonds zo sterk wordt dat de toeslag op termijn uit het rendement kan worden betaald? Volgens mij wel. Het is daarom ook in het belang van de gepensioneerden om het fonds sterker te maken."

Tot slot: hoe lang willen jullie nog voorzitter van het Pensioenfonds FNV blijven?

WN: "Dat hangt er vanaf hoe lang ik nog penningmeester van FNV Bondgenoten ben. Als de leden ooit mochten besluiten dat er een andere penningmeester moet komen, dan kan ik uiteraard niet meer namens de werkgevers voorzitter van het Pensioenfonds FNV zijn. Maar als het aan mij ligt dan blijf ik nog een tijdje."

Pensioen is ingewikkeld, dus moet er een deskundig bestuur zijn

AvU: "Ik ben nu zes jaar namens de werknemers voorzitter. Dat is inderdaad behoorlijk lang. Maar ik wil nog wel even doorgaan. Want het is belangrijk dat er een bepaalde continuïteit in het bestuur is vertegenwoordigd. De afgelopen jaren heb ik te veel mensen zien komen en gaan. Pensioen is een ingewikkelde zaak. Daarom moet er voldoende ervaring en deskundigheid in het bestuur voorhanden zijn." ●

Nieuwe Pensioenwet verplicht fondsen tot heldere communicatie

Pensioenfondsen moeten er voor zorgen dat hun informatie aan de deelnemers, ex-FNV'ers die nu elders werken (slapers) gepensioneerd begrijpelijk en op tijd is. Dat eist de nieuwe Pensioenwet die op 1 januari 2007 in werking is getreden.

Officieel geldt er nog een overgangperiode van een jaar. Maar uiterlijk met ingang van 2008 kan geen pensioenfonds er meer omheen: de communicatie moet dan glashelder zijn. De fondsen moeten iedereen tijdig, duidelijk en begrijpelijk informeren over de uitvoering van de regeling. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar tot nu gebeurde dat volgens de politiek onvoldoende. Deze informatie moet schriftelijk worden verstrekt, tenzij er afspraken zijn gemaakt om dit elektronisch te doen. In dat geval moet elke deelnemer elektronische informatie van de site van het

Pensioenfonds kunnen downloaden en op papier kunnen afdrukken. Pensioenfondsen moeten deelnemers en gepensioneerd eens per jaar informeren en slapers en ex-partners minimaal eens per vijf jaar. Verder moet er altijd informatie worden verstrekt als iemand daarom vraagt. Ook moeten fondsen iedereen die in dienst komt binnen drie maanden via een brief informeren over de belangrijkste zaken van de pensioenregeling, de zogenaamde startbrief. De wet besteedt ook ruim aandacht aan het toeslagenbeleid. Dat werd vroeger het indexatiebeleid genoemd. Bij een

toeslag wordt de opbouw van het pensioen verhoogd vanwege prijsstijgingen. Fondsen zijn verplicht om te communiceren of zij al dan niet een toeslag willen verlenen en op welke manier. Geldt er bijvoorbeeld een onvoorwaardelijk recht op een toeslag of een voorwaardelijk recht, dat bijvoorbeeld afhankelijk is van de financiële omstandigheden? Als een pensioenfonds daarover niet duidelijk communiceert dan mogen deelnemers volgens de Pensioenwet uitgaan van een onvoorwaardelijke toezegging. Zij kunnen dat dan via de rechter opeisen. ●

Goed pensioenbestuur

Vanaf 1 januari 2007 gelden er regels waaraan een pensioenbestuur moet voldoen. De regels gaan onder meer over de vereiste deskundigheid van het bestuur, de controle hierop en de zeggenschap van de deelnemers.

De regels voor goed pensioenbestuur zijn afgesproken tussen de vakbeweging en de werkgevers in de Stichting van de Arbeid. Het kabinet heeft ze overgenomen in de nieuwe Pensioenwet. Net als voor de naleving van de wet geldt voor de regels voor goed pensioenbestuur een overgangsjaar. Het betekent dat ze vanaf 2008 definitief moeten zijn ingevoerd. Het Pensioenfonds FNV voldoet nu al aan de regels over de samenstelling

van het bestuur. Dat moet gelijk verdeeld bestaan uit vertegenwoordigers van de werknemers en van de werkgevers. Ook heeft het fonds al een deelnemersraad. Een belangrijke nieuwe regel gaat over het onafhankelijk toezicht op de bestuursleden van het fonds. Ook moet er een verantwoordingsorgaan komen dat kijkt of het bestuur een goed beleid heeft gevoerd. Het bestuur heeft in december besloten het onafhankelijk

toezicht te willen regelen via een visitatiecommissie. Het verantwoordingsorgaan zou moeten gaan bestaan uit een delegatie van de deelnemersraad aangevuld met werkgeversvertegenwoordigers. Het is de bedoeling dat de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan nauw zullen samenwerken. De verdere invulling van het onafhankelijk toezicht en het verantwoordingsorgaan zal in nauw overleg met de deelnemersraad plaatsvinden. ●

Pensioenen gecompenseerd voor prijsstijgingen

Op 1 januari 2007 is het bedrag dat FNV-werknemers aan pensioen hebben opgebouwd met 1,5% verhoogd. De gepensioneerd en iedereen die inmiddels ergens anders werkt (slapers) krijgen een verhoging van 1,03%.

Met deze toeslag worden prijsstijgingen voor een deel gecompenseerd. In 2006 heeft het Pensioenfonds FNV ook een toeslag gegeven. Dat was een eenmalig besluit, gebaseerd op de financiële situatie van het fonds op dat moment. Daarnaast had in 2006 eigenlijk moeten worden besloten hoe in de komende jaren het toeslagbe-

leid er uit zou zien. Maar de sociale partners willen eerst nog in 2007 een uitgebreide discussie voeren over het toeslagbeleid. Daarbij wordt dan ook gekeken naar de hoogte van de pensioenpremie die de FNV-werkgevers en -werknemers betalen. Voor 2008 moeten daarover nieuwe afspraken worden gemaakt. Het bestuur van het Pensioenfonds

vindt het jammer dat de discussie over het toekomstige toeslagbeleid niet vorig jaar is afgerond, maar heeft er wel begrip voor de koppeling die sociale partners willen leggen met het premiebeleid. Daarom heeft men het advies van de sociale partners overgenomen om in 2007 op dezelfde manier een toeslag te verlenen als in 2006. ●

Wilna Wind,
coördinator arbeidsvoorwaarden
van de vakcentrale

“We komen
financieel
niets tekort”

Wilna Wind (45) komt als ze stopt met werken niets te kort. Dan is het tijd voor reizen, kamperen, fietsen, wandelen in de bergen en vooral piano spelen.

Sinds mei 2005 is Wilna Wind lid van het federatiebestuur van de FNV. In haar portefeuille heeft ze onder meer het arbeidsvoorwaardenbeleid. Voordat ze in het federatiebestuur kwam, werkte ze 15 jaar voor de Industriebond en Bondgenoten. Ze woont samen en heeft geen kinderen. “Ik verdien zo’n 65.000 euro per jaar. Daar kan ik heel goed van rondkomen. Ik houd ook wel wat over. Dat zet ik op een internetspaarrekening. Beleggen doe ik niet. Niet omdat ik het niet wil, maar omdat ik het te veel gedoe vind. Toen ik nog weinig geld had, belegde ik niet uit principiële overwegingen. Dat klinkt raar, dat geef ik toe. Want je kunt natuurlijk gemakkelijk ergens principieel tegen zijn, als je er toch geen geld voor hebt. Ook heb ik geen koopsompolissen of andere financiële producten. Een internetspaarrekening, dat is alles.”

Eigen boot

“Dat ik geld overhoud, is opmerkelijk. Want ik ben ook heel goed in het uitgeven van geld. Waaraan? Ach, aan de bekende zaken als boeken, kleding en reizen. Mijn man en ik houden erg veel van wandelen en fietsen in de bergen. Een favoriet wandelgebied van ons is bijvoorbeeld Noord-Spanje, waar we de Picos de Europa hebben beklommen. Als je dat goed wilt doen, moet je uiteraard beschik-

ken over een goede uitrusting, zoals schoenen, een tent en fietsen. Dat kost uiteraard behoorlijk wat geld. We hebben een eigen huis, of beter gezegd een eigen boot. Onze woonark ligt in Kortenhoef. We wonen prachtig. Ik kan me niets beters voorstellen dan thuis van het prachtige uitzicht over het water en de landerijen te genieten en een boek te lezen. Helaas komt het daar veel te weinig van. Naast wandelen, kamperen en fietsen is piano spelen een grote hobby van me. Ik speel van alles, van klassiek tot popmuziek. Voor mij bestaat er niets mooiers dan Tom Waits op de piano. Helaas geldt voor piano spelen hetzelfde als voor mijn andere hobby’s. Ik moet er bewust tijd voor vrijmaken, anders schiet het er al te vaak bij in.”

Geen commissies

“Ik ben niet echt met mijn pensioen bezig. Althans, niet met de vraag of ik op mijn vijftigste voldoende pensioen heb opgebouwd. Want ik ben toch niet van plan om tot die leeftijd door te blijven werken. Mijn man is namelijk acht jaar ouder. Op het moment dat hij stopt, doe ik dat ook. Dus is de kans groot dat ik dan niet het volledige pensioen heb opgebouwd. Maar we zijn tweeverdieners met ieder een goed salaris, zonder kinderen, dus we komen financieel niets tekort. Eén ding weet ik zeker: als ik gestopt ben met werken, dan is het werk voor mij ook definitief over. Ik ben niet iemand die nog eens in allerlei commissies gaat zitten. Je moet ergens definitief een streep onder kunnen zetten. Op een bepaald moment is het mooi geweest. Dan mogen anderen het overnemen. En dan moet je je er niet mee bemoeien.” ●

**Deelnemersraadvoorzitter
Henk Klein Overmeen**

“Hoe kunnen
kleinere bonden
een grotere
stem krijgen?”

Het bestuur van het Pensioenfonds wil de deelnemersraad in het vervolg eerder en uitgebreider informeren over belangrijke ontwikkelingen. Meer hierover en over andere onderwerpen waarmee de deelnemersraad zich op dit moment bezighoudt, leest u op deze pagina's.

Henk Klein Overmeen: “In het verleden was de informatievoorziening door het bestuur aan de deelnemersraad niet optimaal te noemen. Overleg heeft ertoe geleid dat het bestuur zich nadrukkelijk heeft uitgesproken om ons op tijd en zo volledig mogelijk te voorzien van informatie. Ik bedoel dan niet alleen informatie over onderwerpen waar we als deelnemersraad over moeten adviseren, maar ook over andere lopende zaken. Want ook dat draagt bij tot een goed beeld voor ons om tot een afgewogen oordeel te kunnen komen.

De regels voor goed pensioenbestuur, die met ingang van 2007 gelden, bepalen dat er intern toezicht moet komen op het bestuur van een pensioenfonds. Er zijn verschillende manieren om dat te regelen. Het kan via een visitatiecommissie met onafhankelijke leden die minimaal één keer in de drie jaar een onderzoek uitvoert. Het kan ook door middel van een Raad van Toezicht.

Deskundigen

Ook hierin zitten drie onafhankelijke deskundigen. Maar in tegenstelling tot een visitatiecommissie controleert een Raad van Toezicht elk jaar. Ook zijn de bevoegdheden van een Raad in de statuten vastgelegd, hetgeen leidt tot een steviger positie dan een visitatiecommissie.

Het bestuur van het Pensioenfonds geeft de voorkeur aan een visitatiecommissie die eens in de drie jaar komt kijken. Henk Klein Overmeen: "De deelnemersraad daarentegen geeft de voorkeur aan een statutair vastgelegd college dat jaarlijks controle uitoefent op de gang van zaken. Dan weten we zeker dat het toezichtsorgaan werkelijk onafhankelijk naar het bestuur van het

Pensioenfonds kijkt." Komende zomer worden er verkiezingen voor de deelnemersraad gehouden. Over de procedure, zoals de kandidaatsstelling, volgt later nog informatie. Op dit moment zijn er negen leden namens de actieven en drie namens de gepensioneerden. Maar het afgelopen jaar is het aantal gepensioneerden binnen het Pensioenfonds toegenomen, onder meer omdat nu ook de gepensioneerden die al voor 2000 gepensioneerd waren, deelnemer van het Pensioenfonds FNV zijn geworden. Henk Klein Overmeen: "Door het toetreden van een grote groep gepensioneerden verandert de verhouding tussen het aantal actieve en gepensioneerde deelnemersraadsleden, omdat zij een afspiegeling vormen van de grootte van de groepen.

Uitbreiding

De deelnemersraad zou graag een uitbreiding zien van het aantal leden van 12 naar 16. Het bestuur bepleit handhaving van het aantal op 12. Daar gaan we zeker de komende tijd nog over praten. Er is nog een ander punt. Want tijdens de vorige verkiezingen

zijn zowel bij de actieven als bij de gepensioneerden naar verhouding veel mensen gekozen van FNV Bondgenoten. Op zich is dat begrijpelijk, want Bondgenoten is de grootste bond die bij het Pensioenfonds is aangesloten. De deelnemersraad opteert overigens voor het werken met twee kiesgroepen, maar heeft begrip voor het standpunt van kleinere bonden. Er zal nader gekeken worden naar mogelijkheden om hen tegemoet te komen. ●

Henk Klein Overmeen

Leeftijd: 63
Opleiding: HBS - Sociale Academie
Functie: pensioenadviseur
Hobby: Watersport/zeilen, andere sporten, kleinkinderen
Status: gepensioneerd vanaf 2003

Nieuwe voorzitter deelnemersraad

De vacature in de deelnemersraad na het vertrek van Leontine Bijleveld is opgevuld door Margot Steffens. Omdat Leontine Bijleveld ook voorzitter was

van de deelnemersraad moest er voor die functie een vervanger worden benoemd. Het is Henk Klein Overmeen geworden, die tot nu toe vice-voorzit-

ter was. Ad Dekker is vice-voorzitter geworden. De wijzigingen leiden tot de volgende nieuwe samenstelling van de deelnemersraad:

KIESGROEP ACTIEVEN:

Ad Dekker, (vice-voorzitter)
Jacqueline Bergervoet
Anna de Bont
Angela Bottenberg
Heleen den Hartog
Henny Siwabessy
Ernst Soolsma
Margot Steffens
Jan Verheij

KIESGROEP GEPENSIONEERDEN:

Henk Klein Overmeen (voorzitter)
Jan Cuperus (secretaris)
Nico Sannes

AMBTELIJK SECRETARIS DEELNEMERSRAAD:

Mary Schröder

De standpunten op deze pagina vallen onder de verantwoordelijkheid van de deelnemersraad.

Wilt u reageren?

Neem dan contact op met Mary Schröder, ambtelijk secretaris van de deelnemersraad, telefoon: 020 - 581 65 11 of e-mail: mary.schroder@vc.fnv.nl

Meer informatie over het Pensioenfonds FNV:

www.pensioenfondsfnv.nl